

Sineklerin Tanrısı Kitabına İdealizm ve Realizm Teorileri Ekseninde Bir İnceleme

Zehra Ayvaz^{1, 2}

ÖZET

Teoriler, uluslararası ilişkiler disiplininde olayların yorumlanmasında ve anlaşılmasında oldukça önemlidir. Özellikle ana akım teorilerden idealizm ve realizm, bu anlamda disiplin içinde oldukça geniş bir yere sahiptir. İnsan doğasına yaptıkları vurgu ve bunun üzerinden uluslararası ilişkileri açıklamaya çalışma çabaları en önemli özelliklerindendir.

İssız bir adaya düşen bir grup çocuğun hikayesinin anlatıldığı ve normalde bir çocuk kitabı olarak değerlendirilen ve William GOLDİNG tarafından kaleme alınan Sineklerin Tanrısı kitabı, bahsedilen teoriler ekseninde okunup incelendiğinde hem siyaset felsefesi hem de uluslararası ilişkiler disiplini için oldukça önemli bir eser olarak nitelendirilebilir.

Bu çalışmada, idealizm ve realizm teorilerinin varsayımlarına vurgu yapılarak eser üzerinden bu varsayımlar örneklendirilmeye ve çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Sineklerin Tanrısı, İdealizm, Realizm, İnsan Doğası, Anarşi,*

A Review of Lord of The Flies Through The Lens of Idealism And Realism

ABSTRACT

Theories are very important in the interpretation and understanding of events in the discipline of international relations. In this sense, especially mainstream theories such as idealism and realism have a very wide place in the discipline. Their most important feature is their emphasis on human nature and their efforts to explain international relations through it.

The book Lord of the Flies by William GOLDING, which tells the story of a group of children who fall on a deserted island and is normally considered as a children's book, can be described as a very important work for both political philosophy and the discipline of international relations when read and analysed in the axis of the theories mentioned. In this study, the assumptions of the theories of Idealism and Realism will be emphasised and these assumptions will be exemplified and studied through the book.

Keywords: *Lord of the Flies, Idealism, Realism, Human Nature, Anarchy,*

¹ İletişim Yazarı: zehraayvaz61@hotmail.com

² Doktora Öğrencisi, Bursa Uludağ Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-7096-6140.

(Makale Gönderim Tarihi: 11.10.2024 / Yayın Tarihi:26.03.2025)

Doi Number: [10.18026/cbayarsos.1565283](https://doi.org/10.18026/cbayarsos.1565283)

Makale Türü: Araştırma Makalesi

1. GİRİŞ

20. yüzyılda yaşanan ve neredeyse tüm dünya uluslarını etkileyen olaylar, Uluslararası İlişkiler (Uİ) disiplininin de doğmasına yol açmıştır. Disiplinin, çoğunlukla yaşanan bu gelişmeleri açıklama üzerine yoğunlaştığını söylemek mümkündür. Yaşanan gelişmeleri daha anlaşılabilir hale getirmek ve açıklayabilmek içinse teorilere ihtiyaç duyulmuştur. Bu bağlamda bahsi geçen ve ana akım teori olarak adlandırdığımız ilk teori idealizmdir. İdealizm, I. Dünya Savaşı sonunda yayımlanan Wilson İlkeleri ile de önemli ölçüde bağdaştırılmıştır. Bununla beraber idealizmin varsayımları ekseninde; II. Dünya Savaşı'nın yaşanması, onun eleştirilmesini meşru bir zemine oturturken realizmin doğmasına ve alanda güçlü bir yankı uyandırmasına da olanak sağlamıştır.

Uİ disiplini, sözü edilen olay ve olguları açıklamada birçok farklı alandan ve bilimden istifade etmektedir. Bu durum ise onun disiplinler arası bir alan (disiplin) olma özelliğinden kaynaklanmaktadır. Disiplinin etkilerinin görüldüğü ya da bir başka ifade ile ilişkili olduğu alanlardan biri de edebiyattır. Dünya üzerinde yaşanan olaylar edebi metinlere, eserlere konu olduğu gibi Uİ disiplininin konuları da edebi metinlerde yer almaktadır.

Edebiyatta sıkça kullanılan “ada” ya da “ıssız ada” metaforu Uİ disiplini açısından ve Siyaset Felsefesi açısından da rahatlıkla kullanılabilen bir metafordur. “*Robinsonade*”³ olarak değerlendirilen ve “ada, ıssız ada” metaforunun kullanıldığı edebi türlerde ana karakterler genellikle çocuklardır. Bu karakterler “vahşi doğaya” ya uyum sağlamakta ya da bu koşulları değiştirme mücadelesindedir. Diğer bir ifade ile adaya “medeniyet” yayma misyonunu da üstlenmektedirler (Güven, 2018, 137-38). Çocukların, adada yeni bir yaşam dizayn etmesi her zaman insanın “devletleşme” arzusuna ve sürecine örnek olarak gösterilebilir. Bu bağlamda ada metaforunun kullanıldığı bu eserler hem Uİ disiplini hem de siyaset bilimciler için gözlemsel bir alan olarak değerlendirilebilir.

Morgenthau'ya göre güç politikalarını, sonuçlarını ve bundan kaynaklanan durumları inceleyenler siyaset bilimciler olmalıdır (Morgenthau, 1948, 4). Bu nedenle, Sineklerin Tanrısı kitabında yer alan olay, disiplin çerçevesinde kolaylıkla mikro bir Uİ laboratuvarı gibi değerlendirilip yeniden okunabilir. Eserin alegorik yapısı bunu bize sunmaktadır.

³ Robinsonade kelimesi, Daniel Defoe'nun ilk kez 1719 yılında yayınlanan ünlü eseri Robinson Crusoe eserinden ilham alınarak veya ona bir eleştiri, bir hiciv için yazılan eserleri ifade etmektedir. Kelimeyi ilk kez Alman yazar Johann Gottfried Schnabel, 1731 yılında yayınladığı ve Robinsonade türündeki eseri Die Insel Felsenburg / Kaya Kalesi Adası isimli eserin ön sözünde kullanmıştır. (Ayrıntılı bilgi için bkz; Devrim Çetin Güven, 2018, “Robinsonade Romanlarında Ütopya, Distopya, Mahşer Metaforları ve ‘Çocuk Edebiyatı’ - Robinson Crusoe, Mercan Adası ve Sineklerin Tanrısı”. Folklor/Edebiyat 24 (95): 135-53.)

Bu çalışmanın amacı, Uİ disiplininin temel konuları arasında yer alan idealizm ve realizm teorilerinin varsayımlarını ve her iki teori arasında yer alan tartışmayı göz önünde bulundurarak Nobel Edebiyat Ödülü'ne sahip ünlü eser Sineklerin Tanrısı'nı disiplin üzerinden okumak ve değerlendirmektir. Uİ disipliniyle yapılan bu okuma ile amaç, eseri bir teori ekserine oturtmaktan ziyade var olan iki teorinin varsayımlarını ve aralarındaki tartışmanın unsurlarını eserde aramak ve eser üzerinden örneklemektir. Bir başka ifade ile her iki teorinin varsayımlarına ve aralarındaki tartışmaya değinilerek, eserde bu varsayımlara uygun metaforların belirtilmesi amaçlanmıştır.

2.WILLIAM GOLDING ve SİNEKLERİN TANRISI

William Golding, 1911 yılında Cornwall'da doğmuştur. Eğitimini tamamladıktan sonra öğretmen, öğretim görevlisi, denizci ve müzisyenlik gibi birçok farklı meslekte görev yapmıştır. Bununla birlikte 1954 yılında ilk romanı Sineklerin Tanrısı'nı (The Lord of Flies) yayınlamıştır. Yazar, bu eseri ile büyük bir yazınsal başarı elde etmiştir. Sineklerin Tanrısı, yazara 1983 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandırmıştır. Golding, 1993 yılında, ardında birçok eser bırakarak yaşama veda etmiştir ("William Golding Biographical" 2022).

Sineklerin Tanrısı, 1963 yılında Peter Brook tarafından filme alınarak beyaz perdeye aktarılmıştır ("William Golding Biographical" 2022). Sineklerin Tanrısı kitabının yanı sıra birçok eseri bulunan Golding, asıl başarısını bu kitap ile kazanmıştır. Öyle ki eser, hala okuyucusunun bol olduğu günümüzün kült eserleri arasındır.

Robinsonade türünde eserlerin ortaya çıkması ve yaygınlaşmasında Avrupalı devletlerin, dönemin büyük ve emperyal güçlerinin, "deniz ötesi" yayılmacı politikaları etkili olmuştur. Türün - ki ismini de bu eserden almaktadır- ve ıssız ada metaforunun kullanıldığı ilk ve en önemli eser ise kuşkusuz Daniel Defoe'nun Robinson Crusoe'udur. Bu eser kendinden sonra yazılan birçok esere ışık tutmuştur. 19. yüzyılın sonuna yaklaşıldığında bu türde kaleme alınan eserlerin sayısında adeta bir patlama olmuş ve birçok farklı millet bu türde eser yayımlamıştır. Robinsonade türünün başlıca örneklerini ise Alman, İsviçreli, İskoçyalı, Fransız, İngiliz ve Polonyalı yazarlar vermiştir (Güven 2018, 137).

Robinsonade türlerinde yaygın olduğu gibi Sineklerin Tanrısı eserinde de ana karakterleri çocuklar oluşturmaktadır. Eserde, yaşları altı ile on iki arasında değişen bir grup çocuğun, savaştan etkilenmemeleri adına daha güvenli bir yere götürülürken uçağın ıssız bir adaya düşmesi sonucunda çocukların yetişkinler olmadan hayatta kalma mücadeleleri anlatılmaktadır. Eserde, çocukların ıssız bir adaya düşmesi aynı türde verilen eserlerin genel özelliklerindendir. Bu türde verilen eserlerde yaşanan birtakım olaylar sonucu kahramanlar – genellikle çocuklar- kendilerini ıssız bir adada bulmaktadır.

Sineklerin Tanrısı'nda da çocuklar adada hem ter türlü tehlikeden kendilerini korumak hem de yiyecek bularak yaşamak zorundadır. Çünkü kazada tüm uçak mürettebatı ve yetişkinler hayatını kaybetmiştir ve çocuklar bu ıssız adada artık tek başlarındadır.

Eseri diğer türdeşlerinden ayıran en önemli özelliklerden biri ise eserin çevirmeni Mine Urgan'ın ifadesiyle adanın bir cennete benzemesine rağmen eserin sonunda çocukların adayı bir "cehenneme" çevirmesidir (Golding 2018, 250). Çocuklar, ilk zamanlar bu adada çok eğleneceklerini düşünmektedir ancak işler hiç de düşündükleri gibi ilerlemez.

Eserin bir diğer önemli özelliği de R.M. Ballantyne'in 1858'de kaleme aldığı Mercan Adası isimli eserine benzemesidir. Golding kendi eserinde Mercan Adası'na atıfta bulunarak başkahramanlarına Mercan Adası'nın başkahramanları olan Ralph ve Jack ismini vermiştir. Daha ayrıntılı incelendiğinde eserin Mercan Adası'nın bir "parodisi" olduğu da düşünülebilir. Özellikle eserin ismi olan "Sineklerin Tanrısı" Mercan Adası kitabında yer alan "Beelzebub" (Eski ve Yeni Ahit'te yer alan Şeytan'a verilen isimlerden biri) motifinden alınmış olması bu bakış açısını güçlendirmektedir. Çünkü eserde çocuklar, beslenmek için avladıkları domuzun kafasını, yaptıkları bir mızrağın ucuna geçirip var olduğunu düşündükleri canavara hediye ederler. Burada günler geçtikçe sineklerin üşüştüğü domuz başı, bahsi geçen Beelzebub'u andırmaktadır (Güven, 2018, 147).

Jack, yüksek sesle konuştu:

"Bu baş, canavar içindir. Bir armağandır bu."(Golding 2018, 167)

3. İDEALİZMİN TEMEL VARSAYIMLARI

Uİ disiplini içinde gelişme gösteren ve ana akım teori olarak adlandırdığımız ilk teori idealizmdir. Öyle ki disiplinin doğuşuyla gelişme gösterdiği için Uİ disiplini de idealizm olarak adlandırılmıştır. Bu bağlamda, idealizmin iki dünya savaşı arası dönemde, yaşanan gelişmelerin barışçıl bir yöntem ile düzenlenmesi ekseninde bir araya getirilen fikirlerden oluştuğu ifade edilebilir (Gözen, 2015, 68). Daha genel bir söylem ile idealizm, uluslararası antlaşmalar ve bunun yanında uluslararası örgütlerle dünya barışının sağlanabileceğini ve korunabileceğini öne sürmektedir (Arı, 2018, 14).

İdealizm, arka planında güçlü bir felsefeye sahip olduğu gibi köken olarak da çok eskiye kadar götürülmektedir. Ancak Uİ disiplininin I. Dünya Savaşı sonucunda gelişmesiyle beraber idealizmin de bu süreç içerisinde gelişme gösterdiği söylenebilir. Bu dönemde özellikle Wilson İlkeleri'nin yayımlanması ve Milletler Cemiyeti'nin (MC) kurulması, idealizmin alanda yer edinmesi bakımından oldukça önemlidir (Karabulut, 2014, 58). Bu nedenle bu dönemde öne sürülen fikirler; Ütopyacılık, Wilsonculuk, Liberalizm gibi isimlerle nitelendirilmiştir. Ayrıca Uİ disiplininin doğuşunda önemli bir yere sahip olmasına ve bunun yanında ilk teori olma özelliğini de elde etmesine rağmen bir teori olup olmadığı konusunda da birtakım tartışmalar mevcut olmuştur (Gözen, 2015, 68).

Realist düşüncenin takipçileri kendi fikirleri sistemleşip gelişene kadar iki dünya savaşı arasında gelişen ve kendi düşüncelerine aykırı olarak gördükleri fikir ve yaklaşımları; İdealizm, Moralizm, Ütopyacılık gibi isimlerle ifade etmişlerdir (Arı, 2008, 105). Hakkındaki tüm bu tartışmalara rağmen idealizmin, kendine disiplin içerisinde genişçe bir yer edindiği ve kabul gördüğü söylenebilir.

İdealizm savaş sonrası dönemde ortaya çıkmış gibi görünse de özünde güçlü bir felsefi arka plana sahiptir. Köken olarak “Eski Yunan” filozoflarından Platon ve Aristo’ya kadar dayandırılmaktadır. Bunun yanında Kant’ın ve Hegel’in fikirlerinden beslenerek aydınlanma çağıının ilerlemeci fikrini benimsemekte ve bu bağlamda insan aklının bu ilerlemedeki en önemli araç olduğu düşüncesini de içermektedir. Bu nedenle idealizmin felsefi arka planında J. Locke, J. Bentham ve J. S. Mill gibi isimler yer almaktadır (Arı, 2018, 15; 2014, 5; 2008, 106). Ancak idealizm için kuşkusuz en önemli gelişme I. Dünya Savaşı ve sonrası yaşanan olaylar olmuştur. Çünkü savaşın getirdiği yıkımı yeniden inşa etme çabaları ve genel anlamda savaşları önleme adına atılan adımlar, idealizm düşüncesini beslemiş ve geliştirmiştir. Bu sebeple idealizmin asıl gelişme gösterdiği dönem, iki savaş arası yani 1919-1939 yılları olarak ifade edilebilir. Gelişme gösterdiği dönem göz önüne alındığında asıl vurgusunun barış üzerine olduğunu düşünmek ise zor değildir.

İdealizmin teorik çerçevesi akademik çevrelerce şekillenirken ona çok önemli bir katkı da siyaset dünyasından gelmiştir. Siyaset dünyasından gelen bu önemli katkının kaynağı Woodrow Wilson’dan başkası değildir (Çalış ve Özlük, 2007, 228). İdealizmin barışa yaptığı vurguda Wilson İlkeleri’nin de payı büyüktür. Bu nedendir ki zaten Wilsonculuk olarak da anılmaktadır. Wilson İlkeleri; ABD Başkanı Woodrow Wilson’un 8 Ocak 1918’de Kongre’de yaptığı konuşmada ortaya koyduğu ve daha sonra I. Dünya Savaşı sonunda yapılan barış görüşmelerinin temelini oluşturan, 14 maddeden oluşan ve genel anlamda dünya barışına atıf yapan ilkeler olarak bilinmektedir (“President Woodrow Wilson’s 14 Points (1918)”, 2022).

Genel olarak toparlanacak olursa idealizmin varsayımları şu şekilde sıralanabilir:

- *İnsan doğası özü itibarıyla iyidir, bu bağlamda iş birliğine yatkındır.*
- *Uluslararası sistemin temel aktörleri sadece devletler değildir. Kurumlar ve örgütler de sistemin birer parçasıdır ve düzenin olması için bu kurumlar gereklidir.*
- *Kötülüğün sebebi insan doğasının kötü olması değil şartların kötü olmasıdır. Ya da kurumların eksikliğidir.*
- *Uluslararası anarşinin önüne geçilebilir.*
- *Uluslararası düzeyde iş birliği ve değişim mümkündür.* (Gözen 2015, 90-91)

Varsayımlar göz önüne alındığında yaklaşımın; bireyin yaşam, özgürlük ve mülkiyet hakkının güvence altına alınmasının yönetimin en yüksek amacı olduğu yönündeki ahlaki argümana dayandığı sonucunu çıkarmak mümkün olabilir. Bu bağlamda idealizmi

benimseyenlerin, liberallerin, adil bir siyasi sistemin temel yapı taşı olarak bireyin refahını vurguladığı söylenebilir. Çünkü Monarşi veya diktatörlük gibi kontrolsüz güçle karakterize edilen bir siyasi sistem, vatandaşlarının yaşam ve özgürlüklerini koruyamaz. Bu nedenle idealizmin temel kaygısının, siyasi gücü sınırlandırarak ve denetleyerek bireysel özgürlüğü koruyan kurumlar inşa etmek olduğu söylenebilir (W. Meiser, 2017, 22).

Tüm bu anlatı ve varsayımlara rağmen II. Dünya Savaşı'nın yaşanmasının önüne geçilememiş olmasıyla beraber realistler durumu kendi varsayımları ile değerlendirme ve açıklama yoluna gitmişlerdir. Bu da Uİ disiplinde yeni bir yaklaşımın şekillenmesine ve beraberinde literatüre yeni kavramların dahil olmasına yol açmıştır (Ateş, 2009, 17). Bu sebeple idealizm; realizmle karşılaştırıldığında, görüş alanına daha fazla faktörler eklerken realist akademik çalışmalarda bulunandan farklı bir tarih okumasına dayanan daha iyimser bir dünya görüşü sunduğu ve Uİ teorilerinde realizmin geleneksel karşıtı olarak da yer aldığı belirtilebilir (W. Meiser, 2017, 22).

4. REALİZMİN TEMEL VARSAYIMLARI

Realizmin, varsayımları ve kullanımı göz önüne alındığında Uİ teorileri içinde başat bir yere sahip olduğu görülmektedir. Özellikle “insan doğasına, bencillığe, güce, güvenliğe ve anarşi” kavramlarına değinmesiyle ve bu kavramları ön plana çıkarmasıyla disiplin içinde oldukça geniş bir kullanım alanına sahiptir. Realist yaklaşımın disiplin içinde yaygınlaşmasında Hans Morgenthau, George Kennan, Kenneth Waltz, H.E. Carr gibi isimler öncü olmuştur (Donnelly, 2012, 50).

Realizm, devleti uluslararası ilişkilerin merkezinde konumlandırmakta ve temel aktör olarak değerlendirmektedir. Bu bağlamda uluslararası ilişkileri ve uluslararası politikayı sistemde yer alan devletler arasında gerçekleşen bir mücadele olarak ifade etmektedir (Arı, 2021, 78). Ayrıca uluslararası ilişkilerin ilk imgesine göre, savaşın önemli nedenlerinin odağı insanın doğası ve davranışında bulunmaktadır. Savaşlar bencillikten, yanlış yönlendirilmiş saldırgan dürtülerden, (aptallıktan) kaynaklanmaktadır. Diğer nedenler ikincildir ve bu faktörlerin ışığında yorumlanmalıdır (Waltz 2001, 16). Burada dikkat edilmesi gereken husus, insana ve onun doğasına ait “kötü, çıkarıcı, saldırgan” özelliklerin devlet davranışlarını şekillendirdiğine dair yapılan vurgudur. Başka bir ifade ile realizm (özellikle klasik realizm) devletin davranışını insan doğası ve davranışı ile açıklamaktadır. (Arı, 2021, 78). Waltz’a göre insan doğasının bu yönü değiştirilemez ya da dürtüleri bastırılamaz fakat başka yönler evrilebilir (Waltz 2001, 17-18). Böylece insan doğasının farklı koşullarda farklı yansımalar şeklinde ortaya çıkabildiğini söylemek mümkündür. Fakat insan doğasının bencil yönü, devletlerin sınırlamaları sonucunda çoğu zaman kontrol altına alınabilirken anarşi durumunda insan doğasının kötü yönleri ortaya çıkar (Donnelly, 2012, 50-51).

Realizmin bir başka özelliği ise devletlerin temel aktör olarak rol oynadığı bu sistemde, devletler üzerinde herhangi bir karar alıcı ya da otoritenin olmamasıdır. Bir başka ifade ile

bu sistem, merkezi bir iradedden yoksundur. Bu durum ise sistemin “anarşik” bir yapıya sahip olması anlamına gelmektedir (Eyüp, 2015, 161). Uluslararası alandaki otorite boşluğunun “anarşi” olarak tanımlanması ilk defa G. Lowes Dickinson tarafından *The European Anarchy* isimli eserde yapılmıştır. Dickinson, Avrupa’daki devletler arasında gerçekleşen mücadeleyi “*Bu uzun ve kanlı oyunda ortaklar her zaman değişir ve ortaklar değiştikçe görüşler de değişir. Sadece bir şey değişmez, temel anarşi. Uluslararası ilişkiler, kabul edildiği üzere, sadece kuvvetle dönebilir. Sadece kuvvetlerin düzeni ve gruplaşması değişebilir veya değişir.*” şeklinde dile getirmiştir (Dickinson, 1916, 12). Böyle bir anarşik ortamda üst bir otoritenin olmaması, “uluslararası bir acil durumda arayacak kimsenin olmaması” benzetmesi ile özetlenmektedir. Her devletin, tipik olarak polis güçleri, orduları, mahkemeleri vb. vardır. Acil bir durumda, bu kurumların aciliyete karşılık olarak “bir şeyler yapması” beklentisi olağandır. Fakat aynı beklentinin uluslararası alanda olması söz konusu değildir (Antunes ve Camisã, 2017, 15-16).

Realizmin bir diğer önemli özelliği, uluslararası ilişkilerin temel gündeminin “güvenlik” özellikle de “ulusal güvenlik” olmasıdır. Bu nedenle devlet, ulusal çıkarlarını en üst seviyede elde etme ve devam ettirme çabasıdadır (Arı, 2021, 81). Ulusal çıkarlar ise rasyonel kararlar alabilmeyi gerekli kılmaktadır. Burada dikkat edilmesi gereken ve göz önünde bulundurulması gereken husus, devleti zayıf veya savunmasız hale getirecek eylemlerde bulunmanın rasyonel olmayacağıdır. Realizm; siyasi görüşleri ne olursa olsun tüm liderlerin, rekabetçi bir ortamda hayatta kalabilmek için devletlerinin işlerini yönetmeye çalışırken bunu kabul ettiklerini öne sürmektedir (Antunes ve Camisã, 2017, 15). Rasyonel karar verme sürecinde realistler bilgi eksikliği, belirsizlik, önyargı ve yanlış algılama gibi sorunların olacağını farkındadır ancak karar vericilerin bu kısıtlamalarla bile mümkün olan en iyi karara ulaşmaya çalıştıklarını varsaymaktadırlar (Viotti ve Kauppi, 1998, 55).

Realist yaklaşımın öncü isimlerinden olan Morgenthau da özellikle uluslararası sorunların kolektif olarak veya Milletler Cemiyeti’nin modern bir versiyonu temelinde çözülebileceğini düşünenlere karşı şüpheci yaklaşmıştır. Böyle bir yaklaşımın sadece gözyaşlarına yol açabileceği düşüncesini benimsemiştir (Cox, 2007, 172).

Realizm yaklaşımının genel özellikleri olarak da yorumlayabileceğimiz Morgenthau’nun altı ilkesi şu şekildedir:

- Nesnel yasalar; siyaset, kökleri insan doğasında bulunan nesnel yasalar tarafından yönetilir.
- Ulusal çıkar, ulusal güç açısından tanımlanmaktadır.
- Çıkar her zaman dinamiktir.
- Ahlaki ilkeler devlet eylemlerine uygulanamaz.
- Bir milletin ahlaki arzuları ile evrensel ahlaki ilkeleri arasında fark mevcuttur.
- Siyasi alanın, uluslararası politikanın özerkliği. (“Morgenthau’s Realist Theory (6 Principles)” 2015; “Morgenthau Six Principles of Realism”, 2024).

Bu altı ilkenin dışında, daha genel bir ifade ile realizm yaklaşımını benimseyenlerin ortak paydada buluştuğu dört ilke şu şekilde sıralanabilir:

-Devletler başlıca ya da en önemli aktörlerdir: İster Antik Yunan şehir devletleri ister modern ulus-devletler ele alınsın, devletler temel analiz birimini temsil etmektedirler.

-Devlet üniter bir aktör olarak görülür: Analiz amacıyla realistler devleti metaforik bir sert kabukla çevrelenmiş olarak görürler. Bir ülke dış dünyaya bütünleşmiş bir birim olarak bakar.

-Aktör olarak üniter devlete yapılan bu vurgu göz önüne alındığında, realistler genellikle devletin esasen rasyonel bir aktör olduğu varsayımında bulunmaktadır.

-Realistler uluslararası meseleler hiyerarşisinde ulusal güvenliğin genellikle listenin başında yer aldığını varsayarlar. Bu nedenle askeri ve ilgili siyasi konular dünya siyasetine hakimdir (Viotti ve Kauppi, 1998, 6-7).

5. İDEALİZM-REALİZM TARTIŞMASI

Dünya üzerinde yaşanan gelişmeler disiplini de etkilemekte ve geliştirmektedir. Bu değişimler çoğu zaman disiplin içinde yaşanan tartışmaları da beraberinde getirmektedir. Bu durum, siyaset bilimciler ve akademisyenlerin genellikle çeşitli gruplamalar ve ayrımlar yapmasıyla da ilişkilendirilebilir Örneğin Holsti “klasik geleneksel teoriler, global toplum teorileri ve Neo-Marsist teoriler olarak sıralarken Viotti ve Kuppi “Realizm, Plüralizm ve Globalizm” olarak sıralamış; Barry Buzan ise Realizm, Liberalizm ve Marksizim olarak bir ayrıma gitmiştir. Bu ayrım ve gruplamaların bir yansıması da disiplin içinde üzerinde çoğunlukla hemfikir olunan “büyük tartışmalar” (Great Debates) olarak adlandırılmaktadır. Bu tartışmalar ise İdealizm-Realizm, Gelenekselcilik -Davranışsalcılık, Neorealizm-Neoliberalizm ve Pozitivist-Post Pozitivist şeklindedir (Arı, 2014, 1-12).

Disiplin içinde yer alan idealizm-realizm tartışması özellikle 1919-1950 arasında etkili olmuştur. Bu dönemde yükselişe geçen realist paradigma, kendi varsayımlarını iddia ederken idealizm yanlılarını da “ütopyacı” olarak nitelendirmiştir (Kodaman ve Akçay, 2014, 132). Dolayısı ile bu tartışma, bir bakıma disiplinin “kurucu tartışması” olarak da ifade edilebilir. Çünkü idealizm-realizm tartışması Uİ terminolojisinin kurulmasını sağlamış ve aynı zamanda ortaya koyduğu varsayımlarla disiplinin sınırlarını çizmiştir (Noor ve Kasap, 2022, 229-30).

Realistlerin idealistlere yönelttiği en büyük eleştiri, onların dünyayı olması gerektiği gibi ele almalarıdır. Realistlere göre dünya olması gerektiği yani “hayal” edildiği gibi değil olduğu gibi ele alınmalıdır. Realist teorinin öncü isimlerinden E.H. Carr, bu durumu “olguların kabulü ve neden -sonuçlarını inceleyerek bilimsellik kazanılabileceği” şeklinde açıklamaktadır (Yalvaç, 2015, 44). Aynı zamanda Carr, idealist yaklaşım yanlılarının aksine düzen sorununu çözmek için “hukukun etkinliğine” veya kurumların gücüne pek inanmamıştır (Cox, 2007, 172).

İdealist yaklaşımı benimseyenler, ahlaki standartların politikaya da uygulanabileceğini varsayarken realist yaklaşımı benimseyenler, ahlaki standartların politik hareketlere uygulanamayacağı kanısındadırlar (Arı, 2021, 79).

6. ANALİZ

Öncelikle yapılan analiz Uİ disiplini ekseninde olsa da eserin kurgusal bir evrenden oluştuğu ve edebi bir metin olduğu unutulmamalıdır. Ancak M. Kostera'nın da belirttiği üzere edebiyat "sosyal olgular" hakkında bilgi almak ve edinmek amacıyla kullanılabilir (Bilginioğlu, 2020, 321). Bu perspektif ile analizde, kitapta yer alan ada ve adaya gelen çocuklar mikro bir Uİ laboratuvarı olarak düşünülmektedir. Netice itibarıyla "*edebi sahneler, mekanlar, karakterler, nesneler, olay örgüleri*" araştırmalarda ve çeşitli çalışmalarda başvuru unsurlarıdır (Bilginioğlu, 2020, 322).

Analizde eser, Uİ disiplini çerçevesinde okunup bazı metaforlara değinilerek, teoriler üzerinden incelenecektir. Bu analizi gerçekleştirmeyi sağlayan en önemli nokta ise eserin salt bir roman olmasından ziyade alegorik ve simgesel öğeleri içermesidir.

Analize geçmeden önce eserde yer alan kurgusal ortam ve eserin içeriğine kısaca değinelim.

Eserde, savaştan uzak tutulmak istenen, yaşları 6-12 arasında değişen bir grup çocuk; uçakla güvenli bir alana götürülmektedir. Ancak uçak, istenilen yere varmadan açılan ateş sonucunda ıssız bir adaya düşmektedir. Bu elim kaza sonucunda tüm uçak mürettebatı, yetişkinler hayatını kaybetmiştir. Çocuklar adada tamamen yalnız kaldıklarının farkına vardıldıktan sonra hem buradan kurtulmak hem de kurtulana kadar hayatta kalmak zorunda olduklarının idrakine varmıştır. Böylece adada kendilerince yeni bir yaşam tasarlamak durumunda kalmışlardır. Bu nedenle çocuklar öncelikle bir araya toplanarak durum değerlendirmesi yapmış ve adada tek başlarına olduklarına ve yeni bir düzen kurmalarının ilk aşaması olarak bir toplantı yapmaya karar vermiştir.

Toplantı sonucunda bir şef seçerek yöneticilerini belirlemişlerdir. Şef olarak büyük deniz kabuğunu elinde bulunduran Ralph seçilir. Şef olan Ralph'ın önerisi ile geçen gemilerin dumanı ve ateşi görüp kendilerini kurtarması için adanın tepesinde Domuzcuk'un gözlüğü kullanılarak bir ateş yakılır.

Ancak Ralph'ın yönetimi ve kararları, çocuklar arasında bir süre sonra adeta güç ve iktidar mücadelesine dönüşür ve daha sonra çocukların bir kısmı şef seçilen Ralph'ın liderliğinden ayrılarak Jack'ın liderliğinde yeni bir grup oluşturulur. Arada geçen bu süreçte çocuklar avlanmaya başlarlar. Jack'ın grubu bu avlanma olayını merasim haline getirmekte ve avlanmaktan büyük bir "haz" duymaktadır. Öyle ki av sonucunda bir domuzun başını keserek var olduğunu düşündükleri -paraşüte asılı kalan pilot olduğu sonradan anlaşılmaktadır- canavara sunarlar.

Avlanmanın verdiği haz ile bir akşam eğlenirken (av merasimi de denilebilir) denizden geldiğine inandıkları canavarı avladıklarını düşünürken gruptan bir çocuğu (Simon)

öldürürler. Öldürülenin canavar olmadığı, gruptan bir çocuk olduğu daha sonra anlaşılmasına rağmen bir iki çocuk dışında kimse bu durumdan pişmanlık duymaz.

Ralph ve Jack'ın grubu süreç içinde adeta birbirine düşmanlık etmeye başlarlar ve Jack'ın grubu Ralph'ın grubunda yer alan ve aklı ile ön plana çıkan “Domuzcuk” takma isimli çocuğu öldürür. Adada yaşam mücadelesi veren çocuklar artık kendilerini birbirinden de korumak durumunda kalmıştır. Mücadele şimdi bu yönde devam etmektedir ve tüm hakimiyeti elinde bulundurmak isteyen Jack için yeni av Ralph'tır. Ralph'ın yakalanma operasyonunda tüm ada ateşe verilir. Eser, adaya çocukları kurtarmak için gelen bir geminin çocukları bulması ile sonlanır.

İlk olarak belirtmek gerekir ki çocukların bu kaotik ya da anarşik olarak adlandıracağımız üst bir otoriteden yoksun ortamda (ilk etapta yetişkinler üst otorite kabul edilebilir) düzen oluşturmaya çalışmaları ise insanların devletleşme süreci ile özdeşleştirilebilir. Çocuklar, karışık durumun üstesinden gelmek ve bir düzen kurmak için öncelikle bir toplantı yaparak durumu değerlendirmektedir.

“Kendi başımızın çaresine bakmak zorundayız öyleyse. Ralph'ın arkasında kendini güvende bilen Domuzcuk, çekine çekine konuştu:

İşte bu yüzden bir toplantı yaptık. Ne yapacağımızı kararlaştıralım diye.” (Golding, 2018, 18)

Çocukların, adada hayatlarını devam ettirebilmeleri adına bir başkan seçme süreci ve bu seçim sürecinde iki farklı çocuğun iktidarı ele geçirme mücadelesi, devlet ve iktidar kavramları ile özdeşleştirilebilir. Realist yaklaşımın alandaki önemli isimlerinden Hobbes'a göre doğada insanlar eşittir. Birbiri ile etkileşim içinde olmaları anarşik ortam sonucunda gerçekleşmektedir. Ayrıca insanlar bu ortamda, doğalarında bulunan özellikler (rekabet, güvensizlik, gurur) nedeniyle eyleme geçmektedir (Donnelly, 2012, 52).

“.... Domuzcuk, kimsenin adını sormuyordu. Bu oğlanların üniformalı üstünlüğünden, Merridew'in sesindeki kaygısız otoriteden çekiniyordu. Ralph'ın arkasına sığındı, gözlüğünü evirip çevirmeye başladı.”(Golding, 2018, 18).

İdealizm yaklaşımının varsayımlarından biri de “savaşın önlenmesi ya da önlenemediği durumlarda en azından yinelenmemesi” için en uygun durum barış içinde ve “dayanışmaya” dayalı ve yüksek katılım prensibini benimseyen bir uluslararası düzendir (Çalış ve Özlük, 2007, 232). Bu varsayımı kitabın genelinde ve çocukların oluşturmaya çalıştıkları düzende bulabilmek mümkündür. Bunun yanında çocuklar adada sürdürecekleri yaşam için yaptıkları toplantıda birtakım kurallar oluşturarak yeni yaşamı dizayn etmeye çalışmıştır.

...Jack ayağa fırladı: “Kurallarımız olacak diye bağırdı heyecanla. “Bir yığın kural! Eğer kurallara boş veren çıkarsa...”(Golding, 2018, 35).

Eserde dikkat çeken bir başka ayrıntı çocukların modern devlet anlayışında var olan “oy kullanma ve seçim” hakkıdır. Çocuklar yaptıkları toplantıda demokratik devletin özelliğini yerine getirmektedir. Bu durum ise bize her iki yaklaşımda da sistemde ana aktörlerin devletler olduğu görüşünü hatırlatmaktadır.

“..... Deniz kabuğunu havaya kaldırdı: “Karar vermek için bir şefimiz olmalı, bana kalırsa.”(Golding, 2018, 19).

“... Jack, dolambaçlı yollara sapmayı hor gören bir küstahlıkla, “Şef ben olmalıyım” dedi. “Çünkü benim, katedralin korosunda da yerim var. Hem de bu koronun başındayım. Do diyebi bile söyleyebilirim ben.”

Çocuklar gene fisılдаştılar.

Jack, “Öyleyse” dedi, ben ...”

Jack duraksadı. Roger adlı esmer çocuk kıpırdandı ve konuştu:

“Oya koyalım.”

“Tamam!”

“Şefi oyla seçelim!”(Golding, 2018, 19).

Eserde dikkati çeken bir başka metafor çocukların elinde olan ve “şeytanminaresi” olarak isimlendirilen deniz kabuğudur. Bu deniz kabuğu realizm yaklaşımındaki güç kavramının somut hali olarak okunabilir. Çünkü deniz kabuğu kimdeyse güç ondadır, söz sahibi ve bir başka ifade ile iktidar odur.

“..... Ne var ki, tüm gözler, hiç kıpırdamadan oturan Ralph’a çevrilmişti: Ralph iriydi, Ralph güzeldi. Ama farkına varmadıkları halde, onu seçmek istemelerinin gerçek nedeni denizkabuğuydu. Bu büyük şeytanminaresini seslendiren, çabucak kırılabilir bu güzel şeyi kucagında tutup onları kayalıkta bekleyen çocuğun bir ayrıcalığı vardı.”(Golding, 2018, 20).

Deniz kabuğunun etkisiyle de oylama sonucunda çocukların büyük çoğunluğu Ralph’ı şef olarak seçerler. Artık bu ıssız adada bir yöneticileri vardır. Ralph’ın şef seçilmesi Jack tarafından memnuniyet ile karşılanmasa da bu duruma ilk etapta ses çıkarmaz. Ralph yönetici olarak ilk görevini yapar ve çocukların adaya gelmeden önce dahil oldukları ve Jack’in de içinde olduğu “koro”yu Jack’in emrine verir. Öyle ki koronun bir ordu, bir avcı grubu olabileceği düşünülür ve avcı ekibi olarak karar kılınır.

Ralph, kalkan elleri saydı:

“Öyleyse şef benim.”

Çocuklar alkışladılar. Koronun üyeleri bile alkışladı. İçerleyen Jack’in kıpkırmızı kesilen yüzündeki çiller yok oldu. Önce ayağa fırladı, sonra caydı, gene oturdu. Her bir yan alkışla çinlarken Ralph, Jack’a baktı. Ona bir şeyler vermek istiyordu:

“Koro senindir elbette.”

“Koro ordu olabilir.”

“Ya da avcı olabilir.”

“Koro ... şey olabilir...”

Jack’ın yüzünün kırmızılığı geçmişti. Susmaları için gene elini kaldırdı Ralph:

“Korodan Jack sorumludur. Koro üyeleri... şey olabilir... Ne olmalarını istiyorsunuz onların?”

“Avcı olsunlar.” (Golding 2018, 20-21)

Deniz kabuğuna endekslenen güç ve iktidar metaforlarını eserde sıkça görmek mümkündür.

...Haklı bir öfkeye kapılan Domuzcuk, “Denizkabuğu bende” dedi. “Bırakın da ben konuşayım”(Golding, 2018, 46).

...Domuzcuk gücenmiş bir sesle, “Denizkabuğu bende” dedi konuşmaya hakkım var.”(Golding, 2018, 49).

Eserde dikkat çeken bir başka nokta idealizm-realizm tartışmasında yer alan insan doğasının doğuştan kötü olup olmadığına ilişkin kısımdır. Bu ıssız adada yaşları değişkenlik gösteren çocukların bir kısmı daha sakin, uyumlu ve itaatkarken bir kısmı ise saldırgan ve bencildir. Özellikle Jack ve ekibi bu dürtüleri tarafından yönlendirilmektedir.

...İzleyip yakalamak ve öldürmek tutkusu, onu kemiren bu tutkuyu dile getirmek istedi:

“Ben yolumdan gittim. Sandım ki, tek başıma olursam...”

Gene çıldırır gibi oldu gözleri:

“Öldürebilirim sandım.”(Golding, 2018, 57).

Eserde dikkat edilmesi gereken bir nokta da çocukların fikir ayrılığına düşüp gruplara ayrılmasıdır. Bu ayrılığa düşmelerindeki en önemli neden gruba liderlik yapan Ralph karakterinin daha akılcı ve sağ duyulu davranışlarda bulunarak adadan kurtulmalarına bir çözüm aramasıdır. Bu nedenle Ralph, adanın tepesinde sürekli bir ateş yanarsa bu ateşi, geçen bir geminin ya da bir uçağın fark edebileceğini düşünmektedir. Bu durum, karar vericilerin rasyonel karar verme özelliği ile ilişkilendirilebilir.

Ancak diğer bir karakter olan Jack ise buradan kurtulamayacakları ve o nedenle adanın yaşam şartlarına uyum sağlamak gerektiğini düşünmektedir. Jack, Ralph gibi akılcı değil daha çok içgüdülerine ve ada şartlarına uygun davranmaktadır. Bu nedenle vahşi doğa şartlarına uygun olarak “vahşi” eylemlerde bulunmak doğaldır. Bu durum bir bakıma Jack ve etrafında toplanan birkaç çocuğun saldırgan içgüdülerini de avlanarak gidermek istediklerinin göstergesi olarak yorumlanabilir. Böylece Jack ve etrafındakiler, Ralph’ın adadan kurtulmak için önerdiği “ateşi sürekli canlı tutma” fikrini yerine getirmeyip avlanmaya çıkmaktadır. Yaşanan bu gelişme çocuklardan birinin iktidarı kabul etmeyip daha sonra kendi grubunu oluşturması ve netice itibarıyla adada her iki grubun yaşam

mücadelesi, realizm yaklaşımındaki devletler sisteminde üst otoriteden yoksunluk, kaotik ve anarşinin hakim olduğu ortama atıf olarak gösterilebilir. (İlk baştaki otorite boşluğunun Ralph'ın şef seçilmesi ile giderildiği düşünülebilir.)

Ralph konuştu:

“Ateşi söndürdünüz.”

Jack durdu. Belli belirsiz sinirlenmişti ama öylesine mutluydu ki, pek saçma saydığı bu söze üzülmemeye karar verdi: “Ateşi yakıveririz yeniden. Sen de bizimle beraber olacaktın Ralph. Öyle eğlendik ki! İkizler yere serildi...”

Domuzu vurduk...” (Golding, 2018, 79).

Çocuklar adada yaşamaya başladıktan sonra Jack kendi gibi saldırgan içgüdüleriyle hareket eden birkaç çocukla kendine bir ekip kurması, adada artık farklı iki grubun bulunması ve eserin devam eden bölümlerinde bu gruplar arasındaki çatışma, bizlere uluslararası sistemdeki devletlerin varlığını ve bu devletler arasındaki mücadeleyi hatırlatmaktadır. Çünkü realizme göre savaşlar saldırgan içgüdülerin ve dürtülerin bir sonucu olarak yaşanmaktadır.

Jack, bu soruyu duymamış gibi, mızrağını havaya kaldırıp bağırmaya başladı:

“Dinleyin hepiniz. Ben ve benim avcılarım, üssü yassı bir kayanın yanında, kumsalda oturuyoruz. Ava gidiyoruz, şölenler veriyoruz, hoş vakit geçiriyoruz. Benim kabileme katılmak isterseniz gelin, beni görün. Kabileye girmenize belki izin veririm, belki de vermem.” (Golding, 2018, 171).

Çocuklar, Ralph ve Jack liderliğinde iki farklı gruba bölündükten sonra adadaki yaşam mücadelesi gruplar arası bir mücadeleye de dönüşmüştür. Bu durumda bize yine realist yaklaşımın üst otoriteden yoksun kaotik ve anarşik ortamını hatırlatmaktadır.

“Kim giriyor benim kabileme?”

Ralph, ansızın kımıldadı, tökezledi. Çocuklardan birkaçı dönüp ona baktılar.

“Ben size yiyecek verdim” dedi Jack. “Benim avcılarım sizi canavardan koruyacak. Kim giriyor benim kabileme?”

“Ben şefim” dedi Ralph; çünkü beni sizler seçtiniz. Ateşi söndürmeyecektik. Şimdiyse, yiyecek peşinden koşuyorsunuz...” (Golding, 2018, 183-84).

Eserin devam eden bölümlerinde gruplar arasındaki rekabet oldukça kanlı geçmekte ve bazı çocukların ölümü ile sonuçlanmaktadır. Jack'in ekibi av faaliyetleri sonucunda ve ada şartlarında daha fazla içgüdülerine uyarak vahşileşmeye başlamıştır. Avlanmaktan ve kan akıtmaktan büyük bir haz duymakta ve zevk almaktadırlar. Aynı zamanda yüzlerini, akıttıkları kan ve çeşitli şeylerle boyayarak maskeleyip kendilerine özgü bir kabile olduklarını ilan ederler.

Sonunda öldürmenin heyecanı yatıştı. Çocuklar geri çekildiler. Jack ayağa kalkıp, ellerini uzattı:

“Bakın.”

Jack kıkır kıkır güldü, ellerini hızla salladı. Jack’ın kanla kirlenmiş avuçlarına bakıp, çocuklar da güldüler. Sonra Jack, Maurice’i yakalayıp, kanı onun yanaklarına bulaştırdı. Roger, mızrağını geri çekmeye başladı; çocuklar ancak o zaman mızrağın tam nereye girdiğinin farkına vardılar. Robert, kahkahalarla karşılanan bir sözle, durumu saptadı:

“Tam kışına”

“Duydunuz mu?”

“Ne dediğini duydunuz mu?”(Golding 2018, 165).

Çocukların avdan, dolayısı ile öldürme olayından duydukları haz onların söylemlerine de yansımıştır. Eserde bunu, bir ritüel gibi yaptıkları danslar ve av şarkısı olarak görmekteyiz.

Derken Maurice, domuzu taklit etti; ciyak ciyak bağırarak koştu çocukların ortasında. Çevresini saran avcılar, onu dövüyormuş gibi yaptılar. Bir yandan dans ediyorlar, bir yandan şarkı söylüyorlardı:

“Domuzu gebert, Gırtlığını kes. Tepele onu.”(Golding 2018, 87).

Çocuklar yağmurun, gök gürültüsünün ve şimşeklerin bol olduğu bir akşam korkmamak için yine av şarkısını söyleyip dans ederler.

Can çekişircesine, biraz daha yüksek söylediler şarkılarını:

“Canavarı gebert! Gırtlığını kes! Kanını dök!”

Duydukları akıl almaz korkudan başka, bir istek doğdu şimdi. Direnen, yoğun kör bir istekti bu.

“Canavarı gebert! Gırtlığını kes! Kanını dök!”(Golding 2018, 186).

Adada en başta kurulan düzen bozulmuş, bir nevi sistem daha karmaşık ve daha kaotik bir hal almıştır. Böyle bir ortamda çocuklar, kendilerini sadece ada şartlarından değil gruplar arası bu mücadeleden de korumak durumunda kalmıştır. Çünkü artık birbirlerini öldürmeye başlamışlardır. İlk ölüm ise şiddetli yağmurun yağdığı gece, Simon isimli çocuğun canavar zannettikleri şeyin aslında “paraşüte takılan pilotun cesedi” olduğunu söylemek için kalabalığın arasına gelirken canavar zannedilmesiyle yaşanır. Çocuklar ilk başta onu canavar zannederek mızrakları ile darbelemeye başlasalar da öldürme dürtüsü ile onun bir canavar olmadığını görmek istemezler ve eylemlerine devam ederler.

Sopalar hep birden indi; halkaya girenin ağzı çılgınlıkla tarak çatırdadı. Diz çökmüş canavar halkanın ortasındaydı; kovuşturduğu kollarıyla yüzünü örtüyordu.(Golding 2018, 186-87).

Çocuk kalabalığı peşinden fırladı, hemen kayadan atladılar, canavarın üstüne saldırdılar; bağırdılar, vurdular, ısırdılar, yırttılar. Bir şey söylenmedi, bir şey yapılmadı, dişlerle pençeler hep parçaladı sadece (Golding 2018, 187).

Eserde güç kavramına uygun bir başka metafor ise ateş detayı ve bu bağlamda ateşi yakmak için kullandıkları Domuzcuk'un gözlüğüdür. Dolayısı ile gözlük de artık ele geçirilmesi gereken bir objedir ve Jack'in hedefindedir. Ekibi ile Ralph'ın ekibine gece vakti bir baskın yaparak onu ele geçirirler.

Ralph bir iki adım yaklaştı Domuzcuk'a.

"Beni görebiliyor musun?"

"Biraz."

Yanağının şişmesi yüzünden, Ralph'ın yumruklanmış gözü yeniden kapandı:

"Ateşimizi elimizden aldılar!"

Öfkeden sesi tizleşti:

"Ateşimizi çaldılar!" (Golding 2018, 207-8).

Ralph ve Domuzcuk gözlüğü geri almak için Jack'in ve ekibinin yanına giderler. Çünkü gözlük Domuzcuk'un görmesine ve aynı zamanda ateşin de yakılmasına yaramaktadır.

"Dinleyin. Şunu söylemeye geldik: Önce Domuzcuk'un gözlüğünü geri vermek zorundasınız. Gözlüksüz göremiyor. Oyun bozanlık yapıyorsunuz..."

Yüzü boyalı vahşiler kabilesi, kıkır kıkır güldü. Ralph'ın aklı karıştı. Saçını arkaya itti; gözüünün önündeki kara ve yeşil maskeye bakıp, Jack'in gerçek yüzünü anımsamaya çalıştı.

Domuzcuk fısıldadı:

"Bir de ateş." (Golding 2018, 218).

Çocuklar arasında yer alan ayrışmanın en temel nedenini Ralph ve ekibindekilerin adada düzen sağlamayı ve adadan kurtulmayı istemesi, Jack ve ekibinin ise adadan kurtulamayacakları için adada var olan şartlarda güç eksenli bir yaşamı benimseme isteği oluşturmaktadır. Bu durum ise idealizm ve realizm tartışmasında yer alan "hayal edilen dünya ile var olan dünya" tartışmasını akıllara getirebilir.

"Hangisi daha iyi? Düzen ve kurtuluş mu, yoksa ava çıkıp her şeyi berbat etmek mi?" (Golding 2018, 221)

Ralph ve Domuzcuk'un Jack ve ekibini ziyaretleri istedikleri gibi sonuçlanmaz. Gözlüğü geri alamadıkları gibi Jack'in ekibinden olan Roger'ın Domuzcuk'u öldürmesi ile sonuçlanır. Çünkü bu çocuklar için onlardan olmayanın ölümü, neredeyse sıradanlaşmaya başlamıştır.

Gürültü fırtınası, kinle yoğrulan ve sesle yapılan bir büyü gibi, Ralph ile Domuzcuk'a çarptı, ta yukarılarda Roger, kendini koyuverdi; çılgınca bir haz duyarak, olanca gücüyle kaldıracı abandı.

Ralp büyük kayayı görmeden önce duydu. Ayak tabanlarının altında toprağın sarsıldığını hissetti; dik yamacın tepesindeki taşlar yerinden koptu. Sonra koskocaman kırmızı canavar gibi bir şey, geçide fırladı. Kabile çığlıklar atarken, Ralph yere kapaklandı.

Kaya çenesinden dizine kadar yandan çarptı Domuzcuk'a. Denizkabuğu, binlerce beyaz parçaya dağılıp yok oldu. Domuzcuk, bir şey söylemeden, inlemeye bile vakit bulamadan havada uçtu; uçarken yana döndü.(Golding 2018, 222).

Her açıdan üstünlüğü elde eden Jack ve ekibi için sıradaki av yani öldürülmesi gereken kişi Ralph'tır.

... Gökyüzüne yıldızlar gene serpildi. Eric, candan bir hareketle başını salladı:

"Dinle, Ralph. Akla boş ver. Akıl kalmadı..."

"Şefliğe de boş ver..."

"Kendi iyiliğin için gitmen gerek."

"Şef ve Roger..."

"... Evet, Roger..."

"Senden nefret ediyorlar Ralph. Seni mahvedecekler."

"Yarın seni avlayacaklar."(Golding, 2018, 232).

Çocukların saldırgan rekabet ortamı artık adada oluşturulan düzenin de sonunu getirmiştir.

... Ya Eric'le Sam ile karşılaşacağına Şef'le karşılaşır mı? Ya ellerinde ölüm taşıyan Roger ile karşılaşır mı?

Ralph, karmakarışık saçlarını arkaya doğru itti; iyi gören gözünün terini sildi: Yüksek sesle konuştu:

"Düşün."

Yapılacak akıllı iş hangisiydi?

Aklı başında bir Domuzcuk yoktu artık; tartışmak için ağırbaşlı toplantılar yoktu; büyük şeytanminaresinin vakarı yoktu.

"Düşün"(Golding, 2018, 241).

Eser; çocukların oluşturduğu bu kaotik ortamı, adayı tamamen yakmaları ve Jack ve ekibinden kaçan Ralph'ın, onları kurtarmaya gelen bir deniz subayı ile karşılaşması ile son bulmaktadır.

... Subay, kuşku kuşku Ralph'a baktı bir süre; sonra tabancasının kabzasından elini çekti:

"Merhaba."

Ne denli kirli olduğunu bildiği için biraz utanan Ralph, çekine çekine karşılık verdi: “Merhaba.” (Golding, 2018, 246).

7. SONUÇ ve ÖNERİLER

İnterdisipliner olan Uİ’in diğer alanlarla ilişkisi oldukça sıkıdır. Edebiyat da Uİ disiplinin yakından ilişkili olduğu bir alan olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda bazı eserlerde hem Uİ hem de siyaset biliminin izleri görülmektedir. Özellikle ütopya ve distopya türlerindeki eserler bu kapsamda değerlendirilebilen zengin kaynaklardır.

Nobel Edebiyat Ödülü alan William Golding tarafından kaleme alınan ve Robinsonade türünde bir “parodi” olarak da nitelendirilen (Mercan Adası’nın parodisi) ve tipik çocuk kitabı tanımlamasının dışında kalan “Sineklerin Tanrısı” bu eserlere örnek olarak gösterilebilir (Güven, 2018, 145).

Uİ disiplininin ilk yıllarına denk gelen idealizm varsayımları bakımından daha iyi bir dünya düzeninin barışçıl ve iş birliğine dayalı bir sistem ile mümkün olduğunu öne sürmektedir. Sineklerin Tanrısı eserinde dikkati çeken noktalardan biri belki de başkarakter Ralph’ın kurmaya çalıştığı düzen, bir başka ifade ile modern devletler düzeni, idealizm yaklaşımının bu yönü ile açıklanabilir. Ancak eserin tamamı ele alındığında, çocukların son olarak adanın tamamını yakmaları ve kurdukları düzeni bozmaları yazarın modern devletlere eleştirisi olarak da yorumlanabilmektedir.

Saldırgan içgüdüleriyle ön plana çıkan Jack karakterinin kurulan bu düzende Ralph’dan ayrılarak kendi ekibini kurması ve farklı bir oluşum içine girmesi ise realizm yaklaşımının varsayımlarını yansıtmaktadır. Adada oluşan iki farklı grup arasında başlayan mücadele ve bu grupları kontrol edecek bir üst otoritenin olmaması (esere göre bu bir yetişkin olabilir) ise yine realizm yaklaşımının ortaya koyduğu “anarşi” ortamını akla getirmektedir.

Eserin tamamı göz önüne alındığında idealizm ve realizmin insan doğasına yaptıkları vurgunun da detaylı olarak ele alındığı görülmektedir. Bu noktada realizmin üzerinde durduğu, insan doğasının doğuştan “çıkarıcı ve bencil” olduğu vurgusu bazı çocuklar üzerinde görülmektedir. Ayrıca insan fitratında bulunan iyi ve kötü kavramları da bu eksende rahatça değerlendirilebilmektedir. Burada dikkat çeken nokta ise adadaki “koşulların” çocukları bu yönde etkileyip etkilemediğidir. Çünkü koşullar çocuklar üzerinde etkili olup içlerindeki bencil ve saldırgan yönü ortaya çıkardıysa neden çocukların tamamı bu tavrı sergilememektedir? Bu durum ise bizi şu sonuca götürmektedir: İnsan doğasında iyilik ve kötülük de bulunmaktadır. Önemli olan insanın “akıl, erdem, ahlak” çerçevesinde hangisini beslemek istediğidir. Eserde bu durumu bize gösteren şey çocukların hepsinin kötülüğe eğilim göstermemesidir. Bunun en belirgin kanıtını ise Ralph ve Domuzcuk karakterlerinin her şeye rağmen kötü karakterlere ya da bir başka ifade ile kötülükten, kandan ve ölümden hoşlanan karakterlere dönüşmemelerinde bulabilmek mümkündür.

Eser, Uİ disiplini ve idealizm- realizm teorileri ekseninde okunduğunda genel olarak Ralph ve ekibini idealizm varsayımları ile Jack ve ekibini de realizm varsayımları ile ilişkilendirebilmenin mümkün olduğu söylenebilir. Son olarak ise sosyal bir varlık olan insanın, yaşamak için her zaman bir düzene ve bu bağlamda bir devlete ihtiyaç hissetmekte olduğu söylenebilir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Makalenin tüm süreçlerinde Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nin araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hareket edilmiştir.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Makalenin tamamı yazar tarafından kaleme alınmıştır.

Çıkar Beyanı

Yazarın herhangi bir kişi ya da kuruluş ile çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKÇA

- Antunes, Sandrina, ve Isabel Camisã. 2017. "Realism". İçinde *International Relations Theory*, editör Stephen Mcglinchey, Rosie Walters ve Christian Scheinplflug. Bristol: E-International Relations Publishing.
- Arı, Tayyar. 2008. *Uluslararası İlişkiler ve Dış Politika*. 7. bs. Bursa: Marmara Kitap Merkezi.
- . 2014. "Uluslararası İlişkilerde Büyük Tartışmalar ve Post - Modern Teoriler". İçinde *Postmodern Uluslararası İlişkiler Teorileri 2*, editör Tayyar Arı. Bursa: Dora Yayınları.
- . 2018. *Uluslararası İlişkilere Giriş*. 5. bs. Bursa: Aktüel Yayınları.
- . 2021. *Uluslararası İlişkiler Teorileri*. 10. bs. Bursa: Aktüel Yayınları.
- Ateş, Davut. 2009. "Uluslararası İlişkiler Disiplinin Oluşumu: İdealizm/Realizm Tartışması ve Disiplinin Özerkliği". *Doğuş Üniversitesi Dergisi* 10 (1): 11-25.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/doujournal/issue/66660/1042936>.
- Bilginoğlu, Elif. 2020. "William Golding'in 'Sineklerin Tanrısı' İsimli Romanında Liderlik ve Güç Savaşımı". *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 7 (2): 319-37.
<https://doi.org/10.17336/igusb.563576>.
- Cox, Michael. 2007. "Hans J Morgenthau, realism, and the rise and fall of the Cold War". İçinde *Realism Reconsidered The Legacy of Hans Morgenthau in International Relations*, editör Michael C. Williams. New York: Oxford University Press.
- Çalış, Şaban ve Erdem Özlük. 2007. "Uluslararası İlişkiler Tarihinin Yapısökümü: İdealizm-Realizm Tartışması". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sy 18 (Ağustos), 225-43.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/susbed/issue/61794/924205>.
- Dickinson, G. Lowes. 1916. *The European Anarchy*. London: George Allen & Unwin Ltd.
<http://archive.org/details/europenanarchy00dickuoft>.
- Donnelly, Jack. 2012. "Realizm". İçinde, çeviren Ali Aslan ve Muhammed Ali Ağcan. İstanbul: Küre Yayınları.
- Eyüp, Ersoy. 2015. "Realizm". İçinde *Uluslararası İlişkiler Teorileri*, editör Ramazan Gözen, 2. bs. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Golding, William. 2018. *Sineklerin Tanrısı*. Çeviren Mina Urgan. 38. bs. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

- Gözen, Ramazan. 2015. "İdealizm". İçinde *Uluslararası İlişkiler Teorileri*, editör Ramazan Gözen, 2. bs. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Güven, Devrim Çetin. 2018. "Robinsonade Romanlarında Ütopya, Distopya, Mahşer Metaforları ve 'Çocuk Edebiyatı' - Robinson Crusoe, Mercan Adası ve Sineklerin Tanrısı". *Folklor/Edebiyat* 24 (95): 135-53. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/fe/issue/39337/463522>.
- Karabulut, Bilal. 2014. "Birinci Dünya Savaşı ve Uluslararası İlişkilerde İdealizmin Yükselişi". *Gazi Akademik Bakış* 8 (15). <https://doi.org/10.19060/gav.73848>.
- Kodaman, Timuçin ve Ekrem Akçay. 2014. "The Idealism-Realism Debate in International Relations And Idealist' Ways of Ensuring The Peace". *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 5 (9): 131-36. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/makusobed/issue/19441/206792>.
- Morgenthau, Hans J. 1948. *Politics Among Nations: The Struggle For Power And Peace*. New York: Alfred A. Knoff.
- "Morgenthau Six Principles of Realism". 2024. 04 Ocak 2024. <https://yoopery.com/morgenthau-six-principles-of-realism/>.
- "Morgenthau's Realist Theory (6 Principles)". 2015. *Your Article Library* (blog). 31 Mart 2015. <https://www.yourarticlelibrary.com/international-politics/morgenthau-realism-theory-6-principles/48472>.
- Noor, Abdul Qahar, ve Tansu Merve Kasap. 2022. "The Debate on Idealism and Realism in the History of International Relations". *International Journal of Innovative Science* 09 (06): 224-34.
- "President Woodrow Wilson's 14 Points (1918)". 2022. National Archives. 11 Eylül 2022. <https://www.archives.gov/milestone-documents/president-woodrow-wilsons-14-points>.
- Viotti, Paul R., ve Mark V. Kauppi. 1998. *International Relations Theory Realism, Pluralism, Globalism, and Beyond*. 3. bs. Needham Heights: Allyn and Bacon.
- W. Meiser, Jeffrey. 2017. "Liberalism". İçinde *International Relations Theory*, editör Stephen Mcglinchey, Rosie Walters, ve Christian Scheinplug. Bristol: E-International Relations Publishing.
- Waltz, Kenneth. 2001. *Man, the State and War: A Theoretical Analysis*. New York: Columbia University Press.
- "William Golding Biographical". 2022. NobelPrize.Org. 2022. <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1983/golding/biographical/>.
- Yalvaç, Faruk. 2015. "Uluslararası İlişkilerde Teori Kavramı ve Temel Teorik Tartışmalar". İçinde *Uluslararası İlişkiler Teorileri*, editör Ramazan Gözen, 2. bs. İstanbul: İletişim Yayınları.